

Pressiteade

Luxembourg, 13. detsember 2017

ELi audiitorite sõnul on tehtud jõupingutusi, et valimisvaatlusmissioonide soovitude täitmist kontrollida, kuid järelevalvet tuleb parandada

Euroopa Kontrollikoja uue aruande kohaselt tuleb teha rohkem tööd, et aidata riikidel ELi valimisvaatlejate soovitusi ellu viia. Soovitude esitamise viis on audiitorite sõnul viimastel aastatel paranenud, kuid nende ettevalmistamise käigus tuleks kohapealsete sidusrühmadega rohkem konsulteerida.

ELi valimisvaatlejad koguvad ja analüüsivad valimisprotsessi puudutavaid fakte ja annavad sõltumatu hinnangu, valimiste korraldamisse sekkumata. Kaks kuud pärast valimispäeva avaldavad valimisvaatlejad põhjaliku aruande, mis sisaldab soovitusi selle kohta, kuidas valimiste läbiviimise korda tulevikus parandada. Soovitused käsitlevad laia teemaderingi alates valijate registreerimisest kuni valimistega seotud vägivallani. Need esitatakse asjaomase riigi ametivõimudele, kellel puudub formaalne kohustus neid täita.

Audiitorid hindasid, kas Euroopa välisestus ja Euroopa Komisjon olid andnud asjaomastele riikidele piisavalt abi, et täita valimisvaatlusmissioonide soovitusel Ghanas, Jordaania, Nigeerias ja Sri Lankal. Keskmiselt pärast 2010. aastat toimunud valimiste.

„Soovitude elluviimise kontrollimine on hädavajalik, et valimisvaatluste mõju oleks võimalikult suur,“ ütles aruande eest vastutav kontrollikoja liige Ville Itälä. „Kui asjaomane riik valimistega seotud puudusi ei kõrvalda, on oht, et need jäävad püsima ja isegi suurenevad edaspidiste valimiste käigus.“

Audiitorid leidsid, et Euroopa välisestus ja komisjon olid teinud märkimisväärseid jõupingutusi, et soovitude elluviimist toetada. Soovitude esitamine on viimastel aastatel paranenud, kuid kohapealsete sidusrühmadega tuleb rohkem konsulteerida. Euroopa välisestus ja komisjon osalesid poliitilises dialoogis ning andsid valimisabi, et soovitude täitmist toetada, ent valimiste järelevaltusmissioone ei korraldata nii tihti kui võiks. Samuti puudub soovitud audiitorite sõnul keskne ülevaade ja nende täitmise seisu ei hinnata pidevalt.

Valimisvaatlusmissiooni maksumus sõltub suurel määral selle konkreetsetest tingimustest. Viimaste kättesaadavate andmete põhjal on ühe missiooni keskmine maksumus 3,5 miljonit

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja eriaruande põhisõnumid.

ECA Press

Mark Rogerson – kõnesisik

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – pressiametnik

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

eurot. Aastail 2015–2017 eraldati valimisvaatlustele eelarvest keskmiselt ligikaudu 44 miljonit eurot aastas.

Audiitorid soovivad Euroopa välisteenistusel

- tagada, et soovitude puhul järgitakse nende koostamise suuniseid ja näidisvormi;
- tagada, et missiooni meeskond peaks asjaomase riigi sidusrühmadega soovitude üle nõu enne aruande lõplikku valmimist;
- kindlustada, et sidusrühmade ümarlaud toimuks mitte varem kui neli tööpäeva pärast aruande avaldamist;
- lähetada riikidesse, kus on toimunud valimisvaatlusmissioonid, võimaluse korral järelvaatlusmissioonid;
- luua soovitude keskne andmebaas ja nende täitmise seisu jälgida.

Toimetajatele

Valimiste vaatlemine on oluline vahend demokraatia, inimõiguste ja õigusriigi edendamiseks. Hästi korraldatud valimised võivad kaasa aidata poliitilise võimu rahumeelsele üleminekule. Alates valimisvaatluse meetoodika kehtestamisest 2000. aastal on EL lähetanud 138 valimisvaatlusmissiooni 66 riiki Aafrikas, Lähis-Idas, Aasias ja Ladina-Ameerikas. Ligi pool missioonidest toimub Aafrikas.

Valimisvaatlusmissiooni juhib tavaliselt mõni Euroopa Parlamendi liige, kelle nimetab välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning kes tegutseb missiooni peavaatlejana. Valimisvaatlejad peavad olema rangelt erapooletud, näitamata üles eelistust ühegi valimisprotsessis osaleja suhtes.

Eriaruanne nr 22/2017: „Valimisvaatlusmissioonid – soovitude täitmise kontrollimiseks on tehtud jõupingutusi, kuid järelevalvet tuleb parandada“ on kättesaadav Euroopa Kontrollikoja veebisaidil (eca.europa.eu) ELi 23 keeles.